

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 20.10.2011

Sayı: 2011/459

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Ülkemizdeki Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının çalıştıkları dönem ile emeklilik dönemlerindeki Özlük hakları açısından yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi" amacıyla, aşağıda belirtilen gerekçelerle Anayasa'mızın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

① Mehmet Sander
Hersin Mv.

Ali Uzunmumuk
Aydoğan Mv.

Mehmet ERDOĞAN
Musta Mv.

Enver Erdem
Elazığ m.v.

Prof. Dr. Alim İsmail
Kütahya m.v.

Ali ÖZ
Hersin m.v.

Seyfettin YILMAZ
Adana M.v.

Yusuf Halacoglu
Kayseri Mv.

Prof. Dr. Zühre TOPCU
Antalya Mv.

Emine Haluk
Antalya
Düzce Mv.

M. İrfan KALAYCI
Konya Mv.

Mehmet GÜNAL
Antalya Mv.

Kemalettin YILMAZ
Ayonkara Hıran Mv.

Öktay ÖZTÜRK
Erz. M. Velili

D. Ali TORAL
Mv.

Celal ADAN
İST. Mv.

MESUT DEDEOĞLU
KANIRMAN MADAŞ. Mv.

F. Ali
Edirne Aliyaz
Marsa Mv.

Atilla KAYA
İST. Mv.

Emin ÇINAR
Kastamonu Mv.

GEREKÇE

Türkiye'de hukuk düzeni; başta Anayasa olmak üzere yasa, tüzük, yönetmelik, kararname gibi yürütmenin işlemleri ile sağlanır. Hukuk düzeninin sağlanmasında yargının bağımsızlığı ilkesi özel bir öneme sahiptir.

29 Kasım 1985 tarihli Birleşmiş Milletler Yargı Bağımsızlığına Dair Temel Prensiplerinde Yargı Bağımsızlığı ile ilgili başlığında; "Yargı bağımsızlığı Devlet tarafından güvence altına alınır ve Anayasada veya iç hukukta yargı bağımsızlığına yer verilir. Yargı bağımsızlığına saygı göstermek ve gözetmek bütün hükümet kuruluşlarının ve diğer kurumların görevidir" demek suretiyle konunun önemine işaret etmiştir.

Aynı belgenin Hizmet Şartları ve Görev Süreleri başlığında "Yargıçların görev süresi, bağımsızlığı, güvenliği, alacakları yeterli ücret, hizmet şartları, emekli aylıkları ve emeklilik yaşı yasada yeterli biçimde güvence altına alınır" prensibine yer verilmiştir.

Esasen, Anayasamızın 139 ve 140'inci maddelerinde de "Hâkimlik ve savcılık teminatı" ve "Hâkimlik ve savcılık mesleği" ile ilgili hükümler, diğer kamu görevlileri ve devlet memurlarından farklı olarak düzenlenmiştir.

Yargının gerçekten bağımsız olması, yargının mali ve idari bakımdan bağımsızlığına bağlıdır.

Avrupa ülkelerinde bir hâkimin bir yılda bakması gereken iş yükü sayısı 200 iken, Türkiye'de bir Hâkim yılda ortalama 1078, Cumhuriyet Savcısı da 1864 dosyaya bakmaktadır. Avrupa Konseyi Etkin Yargı Komisyonu'nun verilerine göre, 100 bin kişiye düşen Hâkim sayısı; Türkiye'de 9, Almanya'da 24,5, İngiltere'de 16,6, Yunanistan'da 28,4'tür.

Türkiye'deki mevcut 14 bin 694 Hâkim ve Cumhuriyet Savcısı kadrosunun 3 bin 275'i boştur. Boş kadroların doldurulması halinde bile Türkiye'deki Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının iş yükünün AB ülkeleri seviyesine inmesi söz konusu olmayacaktır.

Yargının bağımsızlığını korumak açısından değişik sistemlerin hepsinin temelinde 1950'lerden sonra milletlerarası organizasyonların aldığı kararların gerçekleştirilmesi yatmaktadır.

Bu kararlara göre;

Hâkimler karar verirken sadece kanunlara bağlıdırlar, hiçbir yerden direktif almazlar ve azledilmezler, devlet, yargının görevini gerektiği gibi yerine getirmesi için gereken maddi olanakları sağlar, Hâkimlerin atanmaları ve meslekte ilerlemeleri hükümetin dışındaki merciler tarafından yapılır.

Bu karalların gereği olarak Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının görevleri dışında özlük haklarıyla ilgili kişisel bağımsızlığa da kavuşmalarını gerektirmektedir. Diğer yandan Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının görevdeyken teminat altına alınan özlük hakları ile ilgili kural ve ilkeler, emeklilik dönemlerinde de geçerli olmalıdır.

Şöyle ki, bir Hâkim veya Cumhuriyet Savcısının, emekliliğinde nasıl bir hayat sürdüreceğine dair kaygıya kapılmadan görevini yürütmesi, hiç şüphe yok ki, hukuk düzeninin sağlıklı yürümesi için de önemlidir.

Bu durum aynı zamanda emeklilik hakkını elde etmesine rağmen ilerleyen yaşlarında verimli çalışma içinde olamayacak Hâkim ve Cumhuriyet Savcılarının bizatihi hayat standardı kaygısı nedeniyle zorunlu yaş sınırına kadar kendilerini görevde kalmak zorunda hissetmelerini de ortadan kaldıracak, yargıda etkinlik ve verimliliği de artıracaktır.

Hayat standardı değişmeyeceğinden, kendilerini verimli hisseden kişiler, herhangi bir baskı veya zorlayıcı etki altında kalmadan, yargı etiği gereği ya mesleklerini zorunlu yaş sınırına kadar sürdürecekler ya da tamamen serbest iradeleriyle zorunlu yaş sınırından önce emekliye ayrılacaklardır.

Aksi durumda medyayı bir dönem oldukça meşgul eden vicdan ile cüzdan arasına sıkışan hâkimler nedeniyle demokrasilerin vazgeçilmez unsuru yargı bağımsızlığı üzerinde bu yönüyle bir baskının hissedilmesi kaçınılmaz olacaktır.

Tüm bu sorunların sebepleri ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.